

NYHETSREV FOR FISK OG HAV

Hei igjen!

Her kommer årets siste nyhetsbrev for fisk og havsaker fra Nord-Norges Europakontor, og vi takker med det av et begivenhetsrikt år for sektoren – også i EU. Årets fyndord er definitivt bærekraft. Stort sett alle saker vi har publisert i år, er influert av denne tenkingen, og vi er sterke i troen på at det blir mer av dette framover. I juni 2024 er det valg til nytt Europaparlament. Det blir da spennende å se i hvilken retning de "politiske vinder" blåser, og om den nye Kommisjonen og parlamentet vil opprettholde trykket rundt Green Deal.

I dette nyhetsbrevet finner du mye god julelektyre: Forhandlingene om en ny periode med EØS-midler har gitt noe bedre markedsadgang for norske sjømat til EU. Videre, så er EUs markedsrapport for 2023 har kommet, autonome EU-tollkvoter er vedtatt og fiskekvoter for Nordøst-Atlanteren er satt. Det samme gjelder fordelingen av kvoter mellom EU og Storbritannia. Samtidig fortsetter EU kampen mot ulovlig, urapportert og uregulert (IUU) fiske. Mer penger bevilges også til mer bærekraftige hav og til utviklingen av blå næringer, og et nytt forskningsprosjekt skal utrede fiskernes framtid. Videre, så er det fortsatt noe kluss i Brexit-vekslingen og Federation of European Aquaculture Producers har kommet med sin årsrapport. I tillegg finner du en oversikt over arrangementer og høringer.

Med det ønsker vi dere en riktig god lesing og en riktig god jul!

Vennlig hilsen

Nils Kristian Sørheim Nilsen
Direktør / Dr.polit

I NYHETSREVET

NORGE OG EU ENIGE OM
EØS-MIDLENE

EU FISH MARKET 2023 ER
PUBLISERT

EUS FISKERIMINISTRE
VEDTOK FISKEKVOTER FOR
NORDØST-ATLANTEREN I
2024

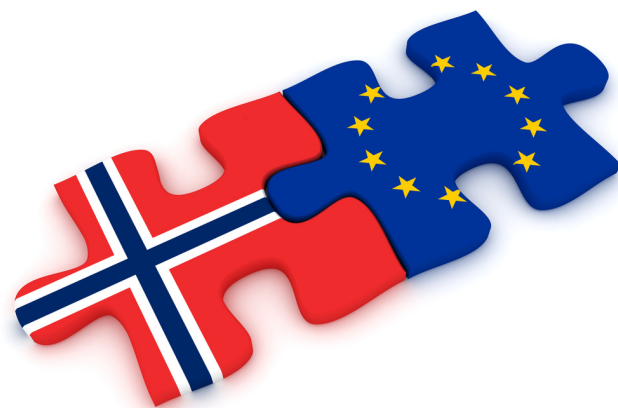
EUROPAKOMMISSJON SKAL
UTREDE FISKERNES FREMTID
FREM MOT 2050

Norge og EU enige om EØS-midlene, og ny avtale om markedsadgang for sjømat

Som meddelt i tidligere nyhetsbrev har Norge og EU over flere år forsøkt å komme til enighet om en ny programperiode for EØS-midlene. Norge har brukt disse forhandlingene som en brekkstang for å bedre markedsadgangen for eksport av fisk til EU. Den 1. desember kom partene til enighet.

Enigheten er fylldig dekket i norske medier, og gjentas derfor ikke her, annet enn å si at tollfrie kvoter for viktige produkter videreføres, og at EU skal åpne nye kvoter for bearbeidet laks, røkt laks og frysede skallreker.

Avtalene skal godkjennes i EUs politiske organer ila våren 2024, før de trår i kraft.

Du kan lese mer om avtalene og hva de omfatter på [Regjeringens sider](#).

Import av fiskeriprodukter: Europarådet vedtar autonome EU-tollkvoter for 2024 til 2026

Europarådet vedtok den 27. november enstemmig en forordning som åpner for autonome EU-tollkvoter (ATQ) for visse fiskeriprodukter for årene 2024, 2025 og 2026. I tillegg ble det vedtatt regler for forvaltningen av disse kvotene.

Hensikten med den vedtatte forordningen er å sikre at EUs fiskeforedlingsindustri kan fortsette å skaffe råvarer til videre bearbeiding fra ikke-EU-land til reduserte toll- eller avgiftsfrie satser. Det ble også tatt hensyn til tollkvotenes innvirkning på EU-leverandører, for å sikre rettferdig konkurranse mellom importerte fiskeriprodukter og EU-produkter.

Praksisen med ATQ

De siste tiårene har unionen blitt mer avhengig av import for å dekke etterspørselen etter fisk - enten fordi produktene ikke er produsert i EU, eller fordi de ikke produseres i tilstrekkelige mengder.

For å sikre EUs produksjon av fiskeprodukter, og at det er tilstrekkelig tilgang på fisk til foredlingsindustrien, har Europarådet vedtatt ATQ. Tollkvoter gis kun til de produktene som importeres for videre bearbeiding i EU. Videre, og pga EUs sanksjoner mot Russland, besluttet Europarådet at fiskeriprodukter med opprinnelse i Russland og Hviterussland ikke får dra nytte av tollfrie kvoter.

Les mer om saken i [pressemeldingen](#) fra Rådet for den Europeiske Union, samt [Europeche](#) reaksjoner – gjengitt av The Fishing Daily - på denne ATQ-praksisen [her](#), samt:

- [Rådsforordning åpner og fastsetter forvaltning av Unionens autonome tollkvoter for visse fiskeriprodukter for perioden 2024-2026](#)
- [Autonome EU-tollkvoter \(Europakommisjonens nettsted\)](#)

EU Fish Market 2023 er publisert

EU Fish Market 2023, ble publisert den 23. november, og er en omfattende analyse av EUs fiskeri- og havbruksnæring. Analysen ble gjort av European Market Observatory for Fisheries and Aquaculture (EUMOFA). I denne årsrapporten kan du finne ut mer om hva som produseres, eksporteres, importeres, når og hvor, hva som forbrukes, av hvem og hva de viktigste trendene er.

Tre hovedkonklusjoner i 2023-utgaven:

1. Høyere priser, men lavere konsum

I 2022 økte husholdningenes utgifter til fiskeri- og akvakulturprodukter i EU-27 med nesten 11 % sammenlignet med 2021, og videreførte dermed den oppadgående trenden som begynte i 2018.

Den stigende inflasjonen hadde en betydelig innvirkning på prisene på mat, og spesielt på fisk - noe som førte til at prisene steg med mer enn 10% fra 2021 til 2022.

Inflasjonen resulterte i en betydelig nedgang i fiskekonsumet hjemme, der volumet falt nesten 17% i de største konsumentlandene i EU fra 2021 til 2022.

2. Inflasjon påvirker EUs eksport

Verdien av EUs eksport økte med 19% og nådde € 8,1 milliarder. Volummessig fortsatte imidlertid den nedadgående trenden som en også så i 2021, med et fall på 5% til 2,3 millioner tonn.

Det var flere faktorer som påvirket EUs handelsstrømmer i 2022. Hovedfaktoren var en økning i inflasjonen, delvis knyttet til COVID-19-gjennoppbyggingen, som førte til en økning i etterspørselen og derav prisøkninger. Videre, så hadde den russiske invasjonen i Ukraina en betydelig innvirkning, da den økte energi- og produksjonskostnadene - noe som bidro til global inflasjon som påvirket valutakursene.

3. Forverring av EUs handelsbalanse

Siden verdien av importen vokste mer enn verdien av eksporten, var EUs handelsunderskudd 25% - og € 4,73 milliarder høyere - i 2022 enn i 2021.

I tiåret 2013–2022 vokste handelsunderskuddet med 56 prosent. Alle EU-land med underskudd høyere enn € 1 milliard så en forverret situasjon fra 2021 til 2022. De fleste EU-landene opplevde en verdiøkning både i eksport og import, mens volumene gikk ned.

Nøkkeltall for noen viktige arter:

Laks: I 2022 gikk importen av laks i EU ned 3 % sammenlignet med 2021, men verdien økte med 28 %, og nådde en tiårig topp på 8,4 milliarder euro. Lakseimporten fra Norge sto for 83 % av verdiøkningen i 2022, med en økning på 33 % i gjennomsnittlig importpris sammenlignet med 2021.

Reker utgjorde 10% av volumet og 15% av verdien av EU-importen i 2022. Importvolumet for reker økte med 2 %, og med en 17 % økning i importverdien sammenlignet med 2021. I 2022 økte Ecuador, India og Vietnam sine markedsandeler med mellom 1% og 2% i volum og sto for 89% av verdiøkningen av rekeimport. Argentina, derimot, mistet omtrent 3% av markedsandelen fra 2021 til 2022.

Torsk er en av de mest populære artene blant forbrukerne i EU. I 2022 ble torskekvote til Norge og Russland i Barentshavet redusert med 20 prosent, samtidig som volumet i EU-markedet falt med 7 prosent. Gjennomsnittsprisen for torsk økte med 29%, og gikk fra 5,05 til 6,53 €/kg, og førte til at importverdien steg med 20% sammenlignet med 2021-verdien.

Tunfisk: I 2022 utgjorde tunfisk 10 % av det totale volumet og verdien av fisk importert til EU. Volumøkningen var på 1 %, men med en verdiøkning på hele 29 % sammenlignet med 2021.

Alaska pollock: Mens importvolumet holdt seg stabilt i 2022, økte importverdien med 31% til € 986 millioner. Økningen i importverdien skyldes hovedsakelig en betydelig prisøkning.

EU's fiskeriministre vedtok fiskekvoter for Nordøst-Atlanteren i 2024

Den 12. desember ble Europarådet enige om fiskekvotene for 2024, for bestandene som forvaltes av EU i Atlanterhavet, Kattegat og Skagerrak. Fiskekvoteforordningen omfatter resultatene av de avtaler som er inngått med Norge og Storbritannia på bilateral basis, og mellom de tre partene i fellesskap, samt med andre kyststater. Bestander delt med tredjeland gir fiskekvoter for EU på over 1,6 millioner tonn, med en verdi på nesten € 2,2 milliarder det kommende året.

I tråd med forslagene fra Europakommisjonen, fastsatte Europarådet 14 totale tillatte fangster (TAC) i tråd med råd om maksimalt bærekraftig utbytte (MSY). TACene er satt på et lavt nivå for norsk hummer i Skagerrak og Kattegat og for rødspette i Kattegat, for å beskytte torsken. Av de 9 TAC-ene som Europakommisjonen har foreslått som flerårige, er 8 TACer fastsatt for to år eller mer, noe som gir økt forutsigbarhet for fiskerne. Dette er tilfellet for rødspette (Vest-Irland og i iberiske farvann), norsk hummer (Biscayabukta-FU25), sole (i irsk farvann og i iberiske farvann), hvitving (Biscayabukta) og lyr (i Biscayabukta-8c og i iberiske farvann). I Biscayabukta er det avtalt lavere kvoter for norsk hummer, sole, seabass, lyr og hvitving.

Avtalen omfatter også TAC-økninger, i tråd med MSY, blant annet for Vest-Skottland-hyse, nordsjøhvitving, og sild i Vest-Skottland.

Les mer på [Europakommisjonens hjemmesider](#).

Ytterligere informasjon finnes i lenkene under:

[TAC og kvoter 2024](#)

[Pressemelding - EU inngår avtaler med Norge og Storbritannia og bilateralt med Norge om fiskekvoter og tilgang til farvann for 2024](#)

EU og Storbritannia er enige om fiskekvoter for 2024 verdt rundt € 1 milliard for EU-fiskere

I tillegg til [EUs bilaterale avtaler med Norge og Storbritannia](#) om kvoter og sonetilgang for 2024, ble EU og Storbritannia den 8. desember enige om fiskekvotene for mer enn 85 totale tillatte fangster (TAC) i Nordøst-Atlanteren.

Avtalen mellom EU og Storbritannia skal bidra til en bærekraftig forvaltning av bestandene som forvaltes av partene i fellesskap, samt gi stabilitet og forutsigbarhet for de respektive flåter og operatører. Avtalen sikrer fiskekvoter på nesten 388.000 tonn for EU-flåten, anslått til å være verdt rundt € 1 milliard basert på historiske engrospriser, justert for inflasjon.

Denne avtalen er viktig fordi de bestandene som er forhandlet med land utenfor EU representerer et stort flertall av interessene for EU.

Hele saken kan leses [her](#). Og her kan du lese [Fishing Dailys](#) dekning av saken.

Europaparlamentets fiskerikomité vil øke kampen mot ulovlig fiske for å sikre mattrygghet

I et enstemmig vedtak den 8. desember, understreket Europaparlamentets fiskerikomité behovet for en forsterket strategi mot ulovlig, urapportert og uregulert (IUU) fiskeri for å sikre mattrygghet.

Rapporten, som er utarbeidet av Nuno Melo fra European People's Party (EPP) i Portugal, foreslår flere tiltak for å bekjempe IUU.

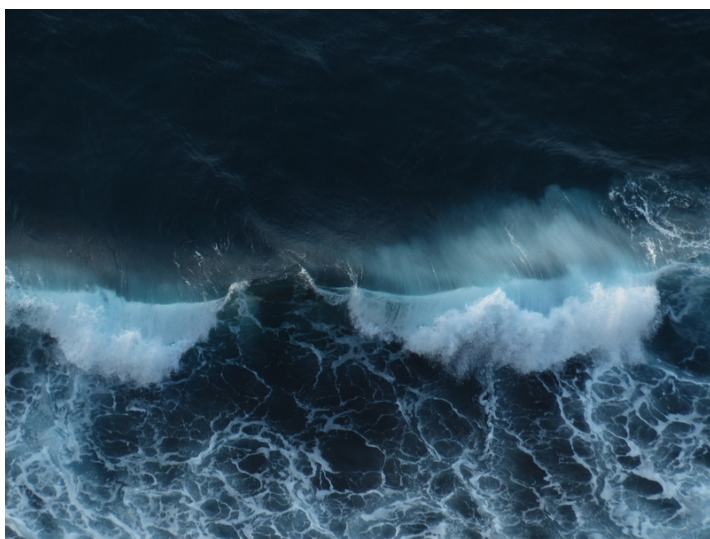
Årlig importeres anslagsvis 500 000 tonn IUU-fangede produkter, til en verdi av € 1,1 milliarder, til EU. Rapporten anbefaler på bakgrunn av dette like prosedyrer for alle EUs medlemsland, for å fjerne smutthull i regelverket. Også harmonisering av importkontroll på tvers av EU-land blir sett på som forebyggende mot at UUU-fisk kommer inn på det europeiske markedet.

Komiteen ønsker også en digital registrering av UUU-fangst gjennom IT-systemet CATCH - som skal redusere svindelimport. Rapporten foreslår full operasjonalisering av systemet innen to år etter implementeringen av den reviderte kontrollforordningen. Denne digitaliseringen, kombinert med full sporbarhet og merking, har som mål å forbedre mattryggheten.

Vedtaket innebærer også økt støtte fra European Maritime and Fisheries Fund (EMFAF til småskalafiskere. I tillegg oppfordres Europakommisjonen til å innføre tiltak mot bruken av bekvemmelighetsflagg, forbedre fartøyidentifikasjonssystemer og oppfordre EU-land til å etablere databaser som registrerer reelle eiere av registrerte fartøy. Et strengt system med gule og røde kort er ønsket – samtidig som Europakommisjonen oppfordres til å vurdere alle kinesiske tiltak for å redusere UUU-fiske. Tvangsarbeid i bestemte geografiske områder er også en del av denne problematikken, og komiteen krever forbud mot produkter laget under slike forhold på EU-markedet. Kilde: [Pressemelding](#)

COP28: EU-kommisjonen gir € 1 million til Blue Mediterranean Partnership

Lørdag 2. desember, under COP28, forpliktet Europakommisjonen seg til å gi € 1 million til det nylig etablerte Blue Mediterranean Partnership.

Dette samarbeidet skal bidra til bærekraftige investeringer i den blå økonomien, i de landene som ikke er EU-medlemmer i Middelhavsregionen. Partnerskapets prioriteringer omfatter reduksjon av plastavfall, investeringer i motstandsdyktighet langs kysten, bærekraftig turisme, behandling av avløpsvann, sirkulær økonomi og marint biologisk mangfold.

Du kan fordype deg mer i saken [her](#).

Blå økonomi: lansering av "EU Blue Champions"-ordningen for å støtte innovative prosjekter for gjenoppretting av hav og vann

Den 29. november lanserte Europakommisjonen, i samarbeid med Den europeiske investeringsbanken (EIB), den nye pilotordningen 'EU Blue Champions' - støttet av [BlueInvest-plattformen](#).

[EIB-rådgivning](#) vil gi finansiell rådgivning til 20 innovative prosjekter, som alle må ha potensiale til å bidra sterkt til [EU-oppgavet "Restore our Ocean and Waters"](#) og dets tre mål:

- gjenopprette økosystemer og biologisk mangfold i hav og ferskvann,
- eliminere forurensning,
- Avkarbonisering av den blå økonomien.

For å være kvalifisert, må prosjektene være i tråd med minst ett av misjonens mål.

Vil du vite mer om kriterier, søknader mm, kan du lese mer om det [her](#).

Europakommisjon skal utrede fiskernes fremtid frem mot 2050

Den 21. november lanserte Kommisjonen Fremtidens fiskere - et forskningsprosjekt som skal undersøke fiskernes fremtidige rolle i samfunnet, samt se på fiskernes håp, forventninger og behov, for å forstå hvordan yrket sannsynligvis vil utvikle seg innen 2050.

Forskningen vil fokusere på tre spesifikke tråder:

- Faktorer og trender som påvirker den langsiktige bærekraften og lønnsomheten i fiskerisektoren og fiskerisamfunnenes velferd: dette inkluderer virkningene av klimaendringer, tap av biologisk mangfold og forurensning; det grønne og digitale skiftet; behovet for ferdighetsutvikling; en aldrende arbeidsstyrke; markedsdynamikk; og handelsutviklingen.

- Fiskernes identitet og roller utover kjernevirksomheten, spesielt i bevaring og restaurering av havmiljøet, fremme av miljøturisme og utvikling av kystområder.
- Utfordringer og muligheter som følge av samspill mellom fiskere og andre maritime aktører, spesielt innen maritim arealplanlegging, fornybar energidistribusjon, organisering av sjømatforsyningskjeden, sirkulær økonomi og diversifisering av den blå økonomien.

Les mer om forskningsprosjektet [her](#).

Litt Brexit: EAPO krever forlengelse av Brexit-kompensasjonsordningen

Disse tildelingene gjøres fra den såkalte Brexit Adjustment Reserve (BAR). Før utgangen av 2023 er EUs medlemsland pålagt å bevilge midler fra sine BAR for å støtte fiskere som er berørt av Brexit. Godkjenningen av nasjonale BAR-planer og utbetalinger har imidlertid blitt hindret av administrative forsinkelser og EUs byråkrati, noe som kan føre til at ubrukte midler går tilbake til det generelle EU-budsjettet.

Les saken i Fishing Daily [her](#).

Den 15. november gikk, Espen Sverdrup-Jensen, president i European Association of Fish Producers Organisations (EAPO) ut i Fishing Daily og hevdet at: «Etter massive kvotetap risikerer vi nå å miste kompensasjoner verdt millioner på grunn av EUs byråkrati og administrative forsinkelser.»

Interessert i hva som står i årsrapporten til FEAP – Federation of European Aquaculture Producers?

Les den [her](#).

Arrangementer

- [European Ocean Days, 4. – 8. mars 2024 i Brussel](#)
- [Where next for Europe's Seas at the European Ocean Days, 6. mars 2024 i Brussel](#)
- [Seafood Expo, 23. – 25. april i Barcelona](#)
- [EU Arctic Forum and Indigenous Peoples' Dialogue, 14. og 15. mai 2023 i Brussel](#)

Høringer

- [Protecting the seabed from bottom trawling by fishing vessels – evaluation \(europa.eu\)](#). Frist: 5. februar 2024
- [How can we better protect vulnerable marine ecosystems in the high seas? - European Commission \(europa.eu\)](#). Frist 5. februar 2024

Kommende høringer:

- [Fish & seafood products - review of marketing standards \(europa.eu\)](#)
- [Deep-sea fishing – list of vulnerable ecosystems \(amendment\) \(europa.eu\)](#)
- [Managing fisheries – updated rules \(technical measures\) \(europa.eu\)](#)
- [Fishing authorisation for deep-sea stocks in the north-east Atlantic \(europa.eu\)](#)
- [Deep-sea fishing – list of vulnerable indicator species \(europa.eu\)](#)
- [Fisheries conservation measures in the North Sea – update \(europa.eu\)](#)

Følg oss også i sosiale medier og våre nettsider for oppdateringer!

Har du arrangement du vil ha med på lista? Ta kontakt!

Vil du ikke motta vårt nyhetsbrev? Send en epost til nils@northnorway.org